

sig gjældende overalt; og det staaer nu som Civilisationens Mærke. Ingen civiliseret Stat kan nu undvære Jernbaner uden at staae tilbage for sin Naboetat; de anlægges nu alle vegne og det naaget de store Summer, som det koster at anlægge Jernbaner, og som ikke altid ved de Revenuer, Jernbanen kaster af sig, kunne forrentes. Naar man før traadte frem med Jernbaneforslag, blev der altid fordret, at man skulde godtgjøre, at de Summer, de kaste af sig, vilde give fulde Renter af Capitalen, de vilde koste; men dette er man nu vistnok kommen ud over, da de store indirecte Interesser, som en saadan Jernbane fremmer, ere fuldkommen Erstatning, endogsaa om der skulde mangle. Noget i den fulde Forrentning af Capitalen. Lad os see hen til vore Naboetater, med hvilken Raffhed de have kastet Jernbanenet ud over Landene, og navnlig kunne vi see hen til Sverrig, hvor man paa eengang har besluttet Anlægget af et fuldstændigt Jernbanenet over hele Landet, skjøndt dette Land ikke tæller mange Fokk pr. Kvadratmil, og skjøndt man der, ligesaa vel som her, har mange gode Havne, og man der har anlagt Kanaler med stor Bekostning til Forbindelse mellem Provindserne, der gjordes, om end ikke umødbendige, saa dog tildeels overflødige. Jeg troer derfor, at det er paa Tiden, at vi ogsaa her med nogenlunde Resoluthed lægge Planer og gaae ind paa et Jernbanenet igjennem vore vigtigste Provindser. Jeg er da overmaade tilfreds med det Jernbaneforslag, her foreligger; men jeg troer dog, at det muligt skulde have nogle Endringer, saaledes i § 2 saant, som den ærede sidste Taler bemærkede, i § 8. Jeg mener nemlig, at Banens Retning burde være gjennem de østlige Kjøbstæder, gjennem Fredericia, Vejle og Horsens. Saa store Stæder bør ikke forbigaaes, og Sidebaner kunne langtfra erstatte det, som en directebane kan udrette. Et heller troer jeg, at de militaire Hensyn, som ere fremførte med megen Styrke af vore første militaire Autoriteter, bør lades ude af Sigte, og hvad dernæst § 8 angaaer, troer jeg, at Vestegnen, som allerede ved Loven af 4de Marts 1857 har faaet Løfte paa en Jernbane, først og fremmest bør have den, da det er af overordenlig Vigtighed, at den frugtbareste Deel af Vestjylland, Egnen, som i

Frugtbarhed ikke staae tilbage for nogen anden Egn i Landet, forbindes med den frugtbareste Deel af Østjylland og de større Kjøbstæder og derved, naar Jernbanen bygges længere sydpaa, tillige kommer i Communication med det store Verdensmarked. Dog derpaa skal jeg ved denne Behandling ikke nærmere indlade mig; men hvis Sagen ikke skulde blive henviist til et Udvalg, skal jeg forbeholde mig Ret til i denne Retning at stille Endringsforslag ved anden Behandling.

B. Christensen: Jeg interesserer mig saameget for den foreliggende Sag, at jeg ikke har kunnet Andet end med en vis Glæde høre de tre foregaaende Taleres Utringer og deri see et Varsel for, at dette ligesaa vigtige som vanskelige Lovforslag vil møde en god og kjærlig Behandling i dette Thing. Der er en Taler, der har brugt Udtrykket „betimelig“. Jeg tilstaaer, at der kunde være Meget, der just i dette Øieblik kunde gjøre os betænkelige ved at gaae ind paa en saa omfattende Sag som denne. Men for mit Vedkommende troer jeg dog, at man kan berolige sig derved, at ligesom det paa den ene Side maa erkjendes, at Folkeningen har udviklet sig i den Grad, at man vel næsten kan sige, at en Jernbane navnlig for Østjylland og Fyen virkelig maa komme til stede, saaledes have vi i dette Øieblik det store og beroligende Gode for os, at det Jernbaneforslag, der ligger for os, maa erkjendes at være bygget paa saadanne Vilkaar, om hvilke man vel neppe siger formeget, naar man antager, at det er vanskeligt at troe, at de anden Gang ville kunne bydes os. Allerede dert seer jeg for min Deel en stærk og særdeles Opfordring til ikke at reise Vanskeligheder, men at resignere mig, selv i Poster, hvor jeg maatte være større eller mindre Tvivl. Men dertil kommer, at jeg troer, at det mere om Jernbaner end om noget Andet gjælder, at de ikke letteligt kunne høbes for Øyrt. Naar man seer hen til paa den ene Side, at vort Land ikke kan tænke paa at udvide sine Grændser, men maa fyldestgjøre al sin Udvidelsestræng paa Udvielingen i sig selv, og paa den anden Side til, hvorledes denne Art af Communication i alle Retninger, og ikke blot i de recent materielle,